

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§49

Dnr KS 2021-396

Hemställan åt kommunalförbundet sjukvård och omsorg att utreda behov av trygghetsboende samt ta fram riktlinjer

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

1. Kommunstyrelsen hemställer åt Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje (KSON) att, i enlighet med initiativ i kommunstyrelsens verksamhetsplan för år 2021, ta fram en ersättningsmodell för biståndsbedömt trygghetsboende.
2. Kommunstyrelsekontoret hemställer att KSON senast den 15 maj 2021 redogör för sina slutsatser över vad ett biståndsbedömt trygghetsboende innebär i Norrtälje kommun. I redogörelsen ska ingå en beskrivning av vilken upphandlingsform som rekommenderas och vilka konsekvenser detta kan få för KSON, Norrtälje kommun och kommuninvånarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har i sin verksamhetsplan för år 2021 antagit ett initiativ om att aktivt verka för att KSON tar fram en ersättningsmodell för, och färdigställer sin utredning av innebörden av, biståndsbedömt trygghetsboende i Norrtälje kommun. En ersättningsmodell och en definition av biståndsbedömt trygghetsboende, utifrån gällande lagstiftning, bedöms vara en förutsättning för att kunna realisera etablering av trygghetsboenden i kommunen. Tjänsteutlåtandet formaliserar kommunstyrelsekontorets och KSON:s dialog kring trygghetsboenden och kommunicerar kommunstyrelsens avsikter så som de beskrivs i nämndens verksamhetsplan för innevarande år.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande avseende Hemställan åt Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje att utreda behov av trygghetsboende samt ta fram riktlinjer

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Kommundirektören
Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje
Samhällsbyggnadskontorets mark- och exploateringsavdelning
Samhällsbyggnadskontorets planavdelning
Planerings- och strategiavdelningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Äldreombudsmannen
Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Förvaltning och avdelning

Handläggare: Carl Olsson
Titel: Fastighetsstrateg
E-post: Carl-olof.olsson@norrtalje.se

Till:
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Hemställan åt Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje att utreda behov av trygghetsboende samt ta fram riktlinjer

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

1. Kommunstyrelsen hemställer åt Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje (KSON) att, i enlighet med initiativ i kommunstyrelsens verksamhetsplan för år 2021, ta fram en ersättningsmodell för biståndsbedömt trygghetsboende.
2. Kommunstyrelsekontoret hemställer att KSON senast den 15 maj 2021 redogör för sina slutsatser över vad ett biståndsbedömt trygghetsboende innebär i Norrtälje kommun. I redogörelsen ska ingå en beskrivning av vilken upphandlingsform som rekommenderas och vilka konsekvenser detta kan få för KSON, Norrtälje kommun och kommuninvånarna.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Kommunstyrelsen har i sin verksamhetsplan för år 2021 antagit ett initiativ om att aktivt verka för att KSON tar fram en ersättningsmodell för, och färdigställer sin utredning av innebörden av, biståndsbedömt trygghetsboende i Norrtälje kommun. En ersättningsmodell och en definition av biståndsbedömt trygghetsboende, utifrån gällande lagstiftning, bedöms vara en förutsättning för att kunna realisera etablering av trygghetsboenden i kommunen. Tjänsteutlåtandet formaliserar kommunstyrelsekontorets och KSON:s dialog kring trygghetsboenden och kommunicerar kommunstyrelsens avsikter så som de beskrivs i nämndens verksamhetsplan för innevarande år.

Ärendet

Beskrivning

Kommunstyrelsekontoret och KSON har under de tre senaste åren fört löpande dialog kring behovet av trygghetsboenden i kommunen. Biståndsbedömda trygghetsboenden kan komplettera kommunens service gentemot de invånare som har behov av t.ex. social samvaro, men som samtidigt inte har behov som motsvarar heldygnsvård. Ett behov som motsvarar heldygnsvård är en förutsättning för att erbjudas plats i särskild boendeform för äldre, d.v.s. ett sedvanligt äldreboende.

Bakgrunden till kommunens behov är att invånare som är 80 år och äldre bedöms bli de planeringsåldrar som växer procentuellt mest under det kommande decenniet. Antalet kommuninvånare som är 80 år och äldre beräknas år 2031 ha ökat med över 3 400 stycken, eller över 80 procent, jämfört med inför starten av år 2020. I genomsnitt knappt var femte person av dessa invånare bedöms också vara i behov av en plats på ett äldreboende. Det här motsvarar ett ökat behov

av platser på äldreboenden om uppskattningsvis 600-700 stycken. I Norrtälje kommun fanns inför år 2020 totalt 17 äldreboenden, som tillsammans erbjöd 762 platser.

Även om volymerna av äldre invånare i kommunen bedöms öka i högre takt i framtiden jämfört med i tidigare befolkningsprognoser bedöms behovet av platser på sedvanliga äldreboenden inte öka i paritet med denna utveckling. Bakgrunden till det här, och huruvida det är en tillfällig eller bestående utveckling, är dock ännu inte fastställt och behöver därför analyseras närmare framöver. Några rimliga antaganden är att såväl behovet av, som efterfrågan på, platser vid äldreboenden har minskat dels på grund av coronapandemin och dels tack vare att en mindre andel äldre efterfrågar ett boende med heldygnsvård. Det kan vidare anses som rimligt att det ökade antalet, och den ökade andelen, äldre kommuninvånare kan komma att efterfråga, och vara i behov av, alternativa boendeformer, som t.ex. trygghets- och seniorboenden.

Seniorboenden är en boendeform som erbjuds på den privata bostadsmarknaden. En byggherre kan för uppförandet av ett seniorboende ansöka om statligt investeringsstöd, under förutsättning att vissa villkor uppfylls, bl.a. en åldersgräns för de boende. Vissa byggherrar benämner sina seniorboenden som trygghetsboenden. Ett sådant boende skiljer sig från ett biståndsbedömt trygghetsboende genom att ingen behovsprövning sker från kommunens sida vid tilldelning av en bostad. Sådana bostäder kan erbjudas både som hyres- och som bostadsrätt, och kan ägas av såväl en kommun som av en privat fastighetsägare. Vid ett biståndsbedömt trygghetsboende däremot erbjuds plats till den som, av KSON, bedöms uppfylla de kriterier som utgår ifrån gällande lagstiftning och i enlighet med den definition som görs av ett trygghetsboende i kommunen. Verksamheten vid ett biståndsbedömt trygghetsboende kan bedrivas såväl i kommunal som i fristående regi.

Lagkrav

5 kap. socialtjänstlagen (2001:453). Här framgår att kommunen, utöver särskilda boendeformer för äldre/äldreboende, även får "inrätta särskilda boendeformer för äldre människor som främst behöver stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service och som därutöver har behov av att bryta oönskad isolering". Det ska förstås som trygghetsboende, utifrån att skrivningen i lagen fokuserar på stöd och hjälp i boendet och att minska ensamheten, snarare än omvårdnad

Koppling till gällande styrdokument

Kommunstyrelsens verksamhetsplan för år 2021 beskriver åtgärder för att, i enlighet med initiativet, aktivt verka för att KSON tar fram en ersättningsmodell för trygghetsboende och definierar boendeformens innebörd i kommunen. Redan i kommunstyrelsens verksamhetsplan för år 2020 fanns ett uppdrag om att "ta fram en kort- och långsiktig plan för och planlägg för fler särskilda boenden för äldre, inkl. stimulera fler alternativa boendeformer (t ex trygghetsboenden)". I Norrtälje kommuns lokalförsörjningsplan, vilken avses revideras i april under innevarande år, beskrivs kommuninvånarnas löpande behov av bl.a. särskilda boendeformer för äldre och hur den demografiska utvecklingen i framtiden bedöms förhålla sig till äldre invånares behov av alternativa boendeformer.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Biståndsbedömda trygghetsboenden bedöms kunna utgöra en betydande faktor i att hantera behovet av t.ex. hemtjänst i kommunen, samt att motverka ohälsa på grund av, men inte begränsat till, social isolering. Ett mer varierat utbud av särskilda och alternativa boendeformer för äldre bedöms kunna bidra positivt till såväl äldres livskvalitet och hälsa som till verksamheternas och kommunens förutsättningar för att erbjuda äldreomsorg och boende med hög kvalitet utifrån god ekonomisk hushållning. KSON kan, genom att utforma en ersättningsmodell för biståndsbedömda trygghetsboenden, ta ansvar för ett långsiktigt hållbart erbjudande till kommuninvånarna som breddar utbudet av boenden för äldre, samtidigt som det ger potential för verksamheten att minska kostnader där t.ex. kostnad för hemtjänst överstiger kostnader för placering i en alternativ boendeform.

Förvaltningens analys och slutsatser

Att definiera vad boendeformen biståndsbedömt trygghetsboende ska omfatta och erbjuda i Norrtälje kommun är grundläggande för att kunna fastställa en ersättningsmodell till utföraren. Planerings- och

strategiavdelningen bedömer vidare att en fastställd ersättningsmodell är avgörande för kommunens förutsättningar att aktivt verka för etableringen av trygghetsboenden.

För att kunna fullfölja det kvarvarande uppdraget från kommunstyrelsens verksamhetsplan från år 2020, om att "ta fram en kort- och långsiktig plan för och planlägg för fler särskilda boenden för äldre, inkl. stimulera fler alternativa boendeformer (t ex trygghetsboenden)", drar planering- och strategiavdelningen därför slutsatsen att kommunen är beroende av en redovisning av KSON i enlighet med föreslagna beslutssatser i detta tjänsteutlåtande.

Tidplaner

Beslut KSAU	2021-03-24
Beslut KS	2021-04-12

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Linda Börjesson
Avdelningschef
Planerings- och strategiavdelningen

Beslut skickas till

Kommundirektören
Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje
Samhällsbyggnadskontorets mark- och exploateringsavdelning
Samhällsbyggnadskontorets planavdelning
Planerings- och strategiavdelningen
Äldreombudsmannen